



Raimon Obiols i Pasqual Maragall. El primer secretari del PSC i l'alcalde de Barcelona han discrepat sobre el model de direcció del partit, tot i haver acostat posicions.

Batalla a la cúpula

El PSC afronta el setè congrés en plena turbulència. El procés de renovació és ara una guerra de despatxos amb el teló de fons de l'absència d'un candidat socialista a la presidència de la Generalitat.

D'aquí a poc menys d'un mes Sitges acollirà el setè congrés dels socialistes catalans. La cita, tal com preveïen els seus convocants —si més no l'equip que pilota Raimon Obiols— havia de servir per a culminar el procés de renovació dels continguts del PSC, que el seu primer secretari va decidir d'obrir l'endemà de perdre les eleccions autonòmiques del 1992. Però el procés de renovació, del qual Obiols ha estat el principal entusiasta i impulsor, se li ha descontrolat. El que Obiols volia que fos un debat sobre continguts s'ha convertit en un debat sobre persones, i el que havia de ser un debat sobre model d'organització s'ha convertit en un debat sobre el model de direcció. Un debat que ha arribat fins a les portes del despatx d'Obiols del carrer de Nicaragua, d'on ningú no proposa obertament de treure'l, però sí que malden, i sense embuts, per retallar-ne la capacitat de moviments.

La pau interna, que ha estat una de les característiques més rellevants de l'era Obiols, i potser

un dels seus principals actius, perilla. Després de deu anys de calma, el PSC ha viscut la tardor més calenta, atrapat pel pacte PSOE-CIU i capbussat en un conflicte de baronies amb el candidat a presidenciable d'incògnit i etern rerefons. Les crítiques al lideratge d'Obiols han anat apareixent amb comptagotes, però de forma continuada, especialment —curiosament?— després de les eleccions generals, quan els socialistes catalans tornaren a ser el partit més votat al Principat de Catalunya. La cantarella dels crítics no és nova: feblesa opositora al govern de la Generalitat, incapacitat de vertebrar una alternativa de govern a Catalunya, incapacitat de mobilitzar el mig milió de vots que el PSC té a les generals i no a les autonòmiques, i desinterès pel procés de renovació del PSOE. El miratge de les generals, (la teoria que “el lideratge del partit és per a qui guanya vots”) porta els crítics a carregar en Obiols les responsabilitats i a demanar més incardinació amb els socis espanyols i més esforços al cinturó, viver de cul-

tiu del felipisme que omple el Palau de Sant Jordi. Una recepta que porta marca Narcís Serra i que aparentment toparia amb l'opa a la burgesia liberal-catalanista-tarradellista de Maragall.

El fet és que ni Serra ni Maragall no acaben de sentir-se a pler amb la manera de cuinar d'Obiols, i volen ficar-hi cullerada. Discretament, que tampoc no volen cremar-se. Però el que els va molestar més, diuen els col·laboradors d'Obiols, és que aquest digués, a l'estiu olímpic del 92, que ell ja no estava disposat a tornar-se-les a veure amb Jordi Pujol. La renúncia de Raimon Obiols a tornar a ser candidat socialista a la presidència del Govern va incomodar, asseguren, tant Maragall com Serra. Al primer, el treia del dolç olimp i el feia baixar brusquement a la tediosa quotidianitat del partit, i a l'altre, l'obligava a passejar-se més enllà dels jardins de la Moncloa i a pensar més en l'oblidada seu del carrer de Nicaragua. Potser Obiols no va mesurar prou les seves forces, però l'entrada en acció d'aquests barons ha estat l'inici de les turbulències perquè lògicament, si hi han de participar, volen també la seva quota orgànica de poder.

Serra inspira. Ara bé, cap d'ells no s'ha enfrontat directament a Obiols. Serra té a Madrid la vice-presidència del govern i no figura en la seva agenda més immediata el tornar a Catalunya. Maragall té en l'alcaldia de Barcelona la seva millor plaça i tot moviment en fals abans de les municipals del 95 pot costar-li el lloc. A més, tots dos saben que les autonòmiques del 96, amb Pujol encara en plena forma, no seran cap panacea per al candidat socialista, sigui qui sigui, i per tant no tenen gaire pressa. Però tots dos ja hi han ficat cullerada. Indirectament, Narcís Serra, que es diu que inspira indirectament Josep Maria Sala, el secretari d'organització del partit. Per altres vies, Maragall, que últimament ha estat, dins la família socialista catalana, qui ha demostrat més imaginació a l'hora de fer propostes, reformulacions i mutacions, també va dir-hi la seva, sobre com havia de ser la direcció del partit. L'alcalde de Barcelona va proposar, per a potenciar la unitat d'acció i per incrementar el protagonisme dels barons socialistes, la creació d'una vice-presidència del PSC, per a Narcís Serra; una vice-primera-secretaria, per a ell mateix; i una vice-presidència del grup parlamentari per a Joaquim Nadal, alcalde de Girona, i possible candidat de transició a la presidència de la Generalitat.

De la proposta de Maragall en feren bandera els crítics a la gestió d'Obiols, sense que l'alcalde de Barcelona, diuen, els donés el vist-i-plau. Amb intenció o no, Maragall és evident que no s'ha declarat públicament en favor de les esmenes presentades pels crítics al Congrés que teòricament recullen l'esperit de la seva proposta. Cert també que no s'hi ha declarat pas contra.

Els obiolistes asseguren que Maragall i Obiols, malgrat les divergències sobre el model de direcció, estan en sintonia sobre les qüestions bàsiques, i que els crítics han agafat la seva bandera a tort instrumentalitzant la proposta Maragall. Les esmenes estan sobre la taula, i serà el congrés qui decidirà. Diverses agrupacions lo-



cals coincideixen a demanar una direcció col·legiada, abonant la creació de dues vice-primeres secretaries, per a Nadal i Serra. Entre aquestes seccions hi ha la de l'Eixample, i l'esmena presentada ha estat avalada per qui era fins ara cap de la revolta, la diputada al Congrés Mercedes Aroz. Josep Maria Sala, secretari d'organització del PSC, es mou també en la mateixa direcció, des de la sala de màquines del partit, menys fotogràfica, però més eficaç.

Un fals debat. La proximitat del Congrés de Sitges i el rebombori organitzat han fet que la guàrdia obiolista passés a l'atac. Els col·laboradors del primer secretari del PSC acusen Sala i Aroz de falsejar la situació i d'escudar-se en el debat del model de direcció per fer-se forts i mantenir en el futur la mateixa parcel·la de poder, que ara, amb el procés de renovació obert per Obiols, posen en qüestió. El motiu del conflicte estaria en la voluntat d'Obiols de reduir la direcció i de potenciar l'organització sectorial del partit, en detriment de l'organització territorial, hegemònica fins ara i sota el control de Josep Maria Sala. La voluntat d'obertura d'Obiols, a fi d'incorporar sectors de professionals al PSC, agrupats mitjançant sectorials, no ha fet cap gràcia a Sala, i encara menys als seus col·laboradors, que són qui més hi perdrien, car Obiols, d'entrada, no demana el cap de Sala. Els crítics repliquen que la voluntat d'Obiols de re-

Josep Maria Sala i Mercedes Aroz. Aquests dos dirigents socialistes abonen obertament una direcció col·legiada que retalli les competències d'Obiols.

ARXIU

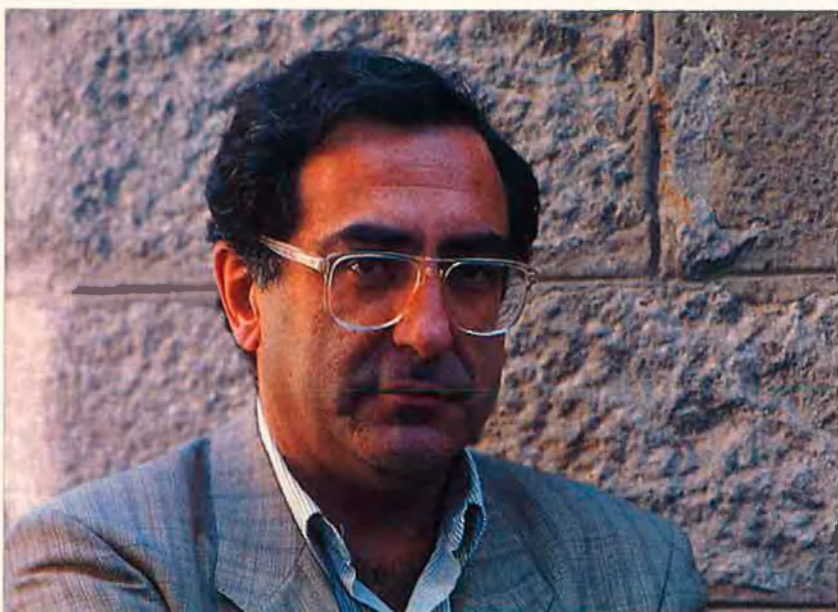


Narcís Serra. El vice-president del Govern espanyol inspira alguna de les crítiques que ha rebut Obiols, com la de no implicar-se prou en el procés de renovació del PSOE.

duir l'executiva només respon a la seva voluntat d'acaparar més poder.

La imatge que Obiols no vol cedir poder és la que més han utilitzat els seus detractors aquests darrers mesos. Aquesta imatge és, asseguren els seus fidels, falsa. D'acord amb aquesta versió, Obiols desitjaria des de fa temps que l'aparell institucional del socialisme català s'incorporés a la direcció del partit, i que si aquesta incorporació no s'ha produït fins ara és perquè Serra o Maragall o altres no han volgut. El cas és que les tasques governamentals del primer i la preparació dels Jocs Olímpics del segon han mantingut dos dels principals actius del socialisme català lluny de l'executiva del partit. Els col·laboradors d'Obiols van més enllà i d'alguna manera retreuen aquesta absència, com si haguessin deixat sol Obiols en la labor més feixuga de la casa: portar el partit i enfrontar-se, solet, a Pujol, mentre els altres triomfaven en les esferes de poder del món socialista. Ara Obiols diu

Joaquim Nadal, alcalde de Girona. Nadal es perfila com un presidenciable de transició, còmode per a Obiols, Serra i Maragall.



ARXIU

no —almenys de moment— a les vice-presidències i a les vice-secretaries, però diu sí a una direcció col·legiada —segons els obiolistes, “sense medalles”—, en què, a més d'una executiva, hi hauria un secretariat combinat entre els responsables institucionals i els responsables polítics del partit. Es fins aquí que Obiols està disposat a cedir, de moment. El congrés dirà si amb això en té prou o —com defensen molts primers secretaris territorials a les ordres de Sala, o altres membres de l'executiva del PSC— si Obiols haurà de cedir encara més. En aquest últim cas, la resolució no seria fàcil i Obiols podria amenaçar d'anar-se'n, cosa que no convé a Maragall ni a Serra. És per això que en aquestes últimes setmanes les posicions s'han acostat, en una conjunció d'interessos que s'endevina fràgil, a l'espera de majors aventures.

La treva ha deixat sense banderes públiques visibles els crítics d'Obiols, per més que, la feina, la puguin continuar a altres nivells, no tan aparents. Ara com ara, tanmateix, els homes d'Obiols respiren tranquils, perquè no veuen en Mercedes Aroz i Josep Maria Sala un perill per a liderar una alternativa d'oposició a la primera secretaria, si no és amb el suport d'algun dels dos grans barons socialistes. Els crítics també mostren la seva satisfacció, perquè defineixen la figura del secretariat com un triomf de les seves pressions i un pas endavant cap a una direcció més col·legiada del PSC, l'objectiu últim i més important. Però la treva també ha fet reflectir l'efecte Joaquim Nadal, un efecte que apareix i desapareix quan hi ha crisi al PSC, o quan es fan travesses sobre presidenciables socialistes. Aquest cop la carta de l'alcalde de Girona surt amb més força; en primer lloc, perquè ha fet saber que està disposat a jugar. Alcalde des de les primeres eleccions municipals del 1979, Nadal ha manifestat que estaria disposat a fer el salt a Barcelona per a les autonòmiques del 96. Només hi ha posat dues condicions: el suport unànime de la cúpula Obiols-Serra-Maragall i que, si com és previsible, no se'n surt a la primera, comptessin amb ell per a l'arribada del segle XXI. Nadal podria resultar una solució de transició que interessés tothom. No obliga a avançar pàgines no desitjades del calendari de Serra i de Maragall, avui encara ben assegurats en els respectius càrrecs institucionals, ni tampoc exigiria a Obiols un canvi de mobles massa sorollós al seu despatx de Nicaragua, que restaria intacte. El que d'entrada hauria de ser un candidat de conveniència podria tenir l'oportunitat de fer un salt qualitatiu, perquè un bon resultat —per exemple, si arrabassava la majoria absoluta de Jordi Pujol—, el consolidaria i podria convertir-lo en el Balladur del socialisme català. Una solució de transició hauria esdevingut un situació afermada. I Obiols, si finalment aconseguia de guanyar la batalla del setè congrés, fóra el seu Arzallus.

Pere Martí